

Ændring af Lov om mark- og vejfred

Hvilken betydning
har det for kattene ?

Dyrenes Beskyttelse, Kattens Værn, Inges Kattehjem,
Dyreværnet og Den Danske Dyrlægeforening
AUGUST 2023

Incitamentsordningen - mærkning og registrering af katte i Danmark

I 2021 trådte en lovændring i kraft i [Lov om mark – og vejfred](#), så katte, der ikke er ejermærkede, eller ikke afhentes inden fristen på 24 timer, umiddelbart bliver optagerens ejendom. Loven gør ikke mærkning og registrering lovpligtig, men er en incitamentsordning, hvor bekymringen for at miste sin kat skal sikre, at katteejeren vælger at lade sin kat mærke og registrere. Samtidig er intentionen, at muligheden for "straksformidling" af katte uden fremløsning vil lette presset på internaterne væsentligt.

Ifølge daværende fødevareminister Mogens Jensen skal reglerne:

- Lette sagsgangen for internaterne, både i forhold til tilbagegivelse af katte med kendt ejer og i forhold til videreformidlingen af katte uden ejer eller uden kendt ejer og
- Ansøre katteejere til at lade kattene mærke og registrere.

Evaluerings efter 2 år

I forbindelse med at lovændringen trådte i kraft foreslog ministeren en efterfølgende evaluering af ordningen efter 2 år. Evalueringen skal lægge vægt på, om lovændringen har resulteret i en øget mærkning af katte og dermed samtidig reduktion af antallet af umærkede ejerkatte, der indleveres til internaterne.

I juli 2023 kontaktede Landbrugsstyrelsen blandt andet undertegnede organisationer med henblik på en kommende evaluering, og organisationerne er blevet bedt om at besvare målrettede spørgsmål inden 1. september 2023.

Organisationerne finder det essentielt, at regeringen gennemfører en grundig evaluering på incitamentsordningen for at kunne vurdere, om formålet med at øge antallet af registrerede ejerkatte og lette presset på internaterne er opfyldt.

Derfor har de respektive organisationer ønsket i fællesskab at fremsætte bemærkninger og erfaringer vedrørende effekten af ændringerne i Lov om mark-og vejfred, som går ud over de spørgsmål, de respektive parter har modtaget hver især.

Antal katte i de danske hjem

I 2021, samme år som incitamentsordningen trådte i kraft, blev den danske *ejerkattepopulation* estimeret til at omfatte 730.000 katte¹, der altså bor sammen med os i vores hjem.

I 2016 estimeredes i en undersøgelse foretaget af Københavns Universitet, at 25 procent af ejerkattene hverken var mærkede eller registrerede². I udkast til de almindelige bemærkninger til lovforslaget vedrørende Lov om mark – og vejfred fremgår det, at det i 2020 vurderes, at andelen af umærkede katte lå på mellem 15 og 25 procent, hvilket i så fald i 2021 svarede til omtrent 110.000 – 183.000 umærkede *ejerkatte*. Hertil kommer et antal »gårdkatte«, der ikke holdes som tam-/kælekatte og et antal katte, der lever uden tilknytning til en ejer (nogle steder betegnet som »herreløse/ejrløse« katte eller »vildkatte«), og som sjældent vil være mærkede.

Estimaterne for kattepopulationen af ejerløse katte er forbundet med stor usikkerhed og variation rent geografisk, men antages at tælle mere end 100.000 katte².

Samlet set lever altså mindst 830.000 katte i Danmark.

Fortsat stort antal katte, der indleveres til internater

Hos Dyrenes Beskyttelse er cirka 4 ud af 5 dyr, der indleveres på internaterne, katte. Kattene kommer i mere end 80 procent af tilfældene ind som følge af opkald til Dyrenes Beskyttelses Vagtcentral 1812 (8.707/10.346 katte i 2022) og altså ikke fra privatpersoner, der indleverer katte, fordi disse af forskellige årsager ikke kan beholde kattene. I statistikken fra Dyrenes Beskyttelse udgjorde andelen af katte i alderen 3-6 måneder og katte over 6 måneder - som alle i princippet burde være mærkede og registrerede til en ejer - i den travleste måned 67 procent (juli, 1.711 katte/2.570 katte) af alle de katte, som henvendelserne gik på. I 2022 formidlede Dyrenes Beskyttelses internater rekord mange katte - i alt mere end 6.900 katte³.

Hos Kattens Værn og Inges Kattehjem arbejdes der primært med at indfange og håndtere de mange umærkede og ejerløse katte hos bl.a. kommunerne, og i mindre grad mærkede ejerkatte.

Hos Kattens Værn oplevede man i 2022 et stort antal katte (6413), som blev indfanget. 21,7 procent (1291) af disse var tamme, men ikke mærkede eller registreret til en ejer. Disse blev klargjort til formidling til nye ejere. Samtidig blev 8,4 procent (539 katte) neutraliseret, mærket og registreret og genudsat til en fordervært. 150 (2,34 procent) af de indfangne katte var mærkede, og kunne dermed returneres til en ejer.

Kattens Værn internater modtager også tilløbne tamme katte, der ikke er mærkede, fra borgere. I 2022 var tallet 472. Hos Inges Kattehjem var halvdelen (50 procent) af de indleverede katte ikke mærkede.

---

¹ [Survey om familiedyr – Københavns Universitet \(ku.dk\)](#)

² [Udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om mark- og vejfred \(Videreformidling af optagne katte\).pdf \(windows.net\)](#) samt [L 138 - 2020-21 \(som fremsat\): Forslag til lov om ændring af lov om mark- og vejfred. \(Videreformidling af optagne katte\). / Folketinget \(ft.dk\)](#)

³ [Statistik for katte | Dyrenes Beskyttelse](#)

Den administrative byrde

I bemærkningerne til lovforslaget² fremgår, at ophævelsen af kravene om offentlig auktion hhv. fremløsning af dyr med ukendt ejer vil indebære en beskedent lettelse for de institutioner eller foreninger, der beskæftiger sig professionelt med herreløse katte, såsom katteinternater. Dette er dog ikke kvantificeret i bemærkningerne.

Ændringerne i Lov om mark-og vejfred skulle samlet set dermed reducere den administrative byrde og resultere i færre katte på internaterne.

Dyrenes Beskyttelse fortsatte trods ændringerne med at fremløse optagne katte. Dels fordi der ikke udkom en informationskampagne i forbindelse med ændringen, hvorfor internaterne ikke forventede, at katteejere blev bekendt med ændringen i Lov om mark-og vejfred, og dels er hovedparten af de katte, som Dyrenes Beskyttelses internater modtager, ejerløse, men tamme og formodes at have en ejer.

Arbejdsbyrden var i forvejen minimal ved fremløsning, da det reelt kun er et enkelt flueben, der sættes i systemet, når kattene oprettes. Herefter fremløses de i tre dage, hvorefter fremløsningen automatisk stopper.

Ca. 200 umærkede katte kom retur til ejer i 2022, efter at de var kommet på et internat hos Dyrenes Beskyttelse.

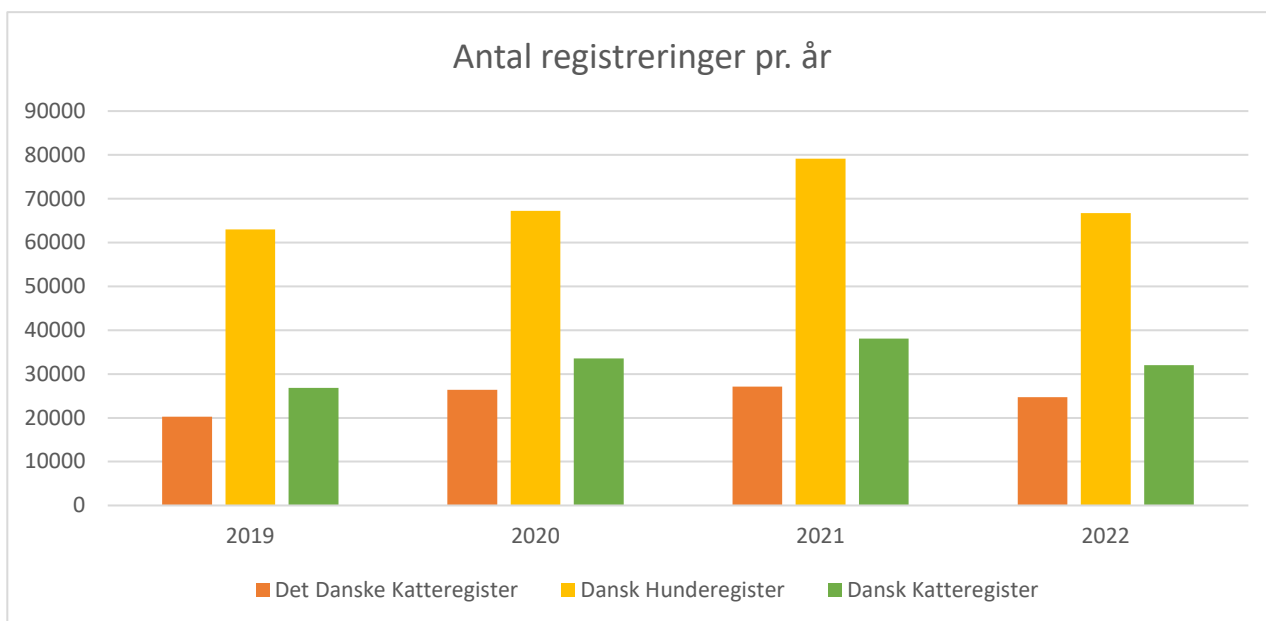
Hos Kattens Værn beder man borgeren om at fremløse lokalt, inden katten tages ind, så der stadig er en mulighed for, at en eventuel ejer kan reagere.

Kattens Værn vurderer, at der er meget mindre administration, da internatet nu kun skal fremløse de mærkede katte. Hovedparten af de katte, der indleveres til Kattens Værn, er umærkede katte, og de kan formidles hurtigere end tidligere, da de straks kan klargøres til salg med dyrlægetjek, øremærkning og neutralisation.

Antal mærkede og registrerede katte pr. år

Tal fra Det Danske Katteregister og Dansk Katteregister, som er de to eksisterende danske registre, hvor det er muligt frivilligt at lade sin kat registrere, viser ikke en stigning i antallet af registrerede katte, der kan tilskrives incitamentsordningen.

Ændringerne i registreringer følger de tendenser, som samtidig er set i Dansk Hunderegister, og som i nogen grad kan tilskrives perioden med Corona-pandemi, hvor danskerne anskaffede sig flere kæledyr som hunde og katte end tidligere (figur 1).

Figur 1. samlede antal registreringer i hhv. Det Danske Katteregister, Dansk Hunderegister og Dansk Katteregister i år 2019-2022. 1. juli 2021 trådte ændringerne i Lov om mark-og vejfred i kraft.

I 2. halvår af 2021, hvor incitamentsordningen trådte i kraft, blev 15.730 katte registreret i Det Danske Katteregister, og 20.450 katte i Dansk Katteregister. Der registreredes et fald i det samlede antal registrerede katte i det efterfølgende år (2022) til hhv. 24.691 katte og 32.009 katte. I først halvår af 2023 er der registreret hhv. 9.783 katte i Det Danske Katteregister og 14.427 katte i Dansk Katteregister pr. 30. juni – altså forventeligt holdes niveauet af samlede antal registrerede katte, eller der vil ses yderligere fald i antal registreringer af katte inden årets udgang, når der sammenlignes med 2022.

Der ses altså ikke den forventede effekt på katteejerne i forhold til at lade sin kat mærke og registrere som følge af incitamentsordningen.

Hvis ordningen skulle kunne tilskrives en nævneværdig effekt, burde et større antal af de mindst 110.000 umærkede ejerkatte være registreret på nuværende tidspunkt. Det er urealistisk at forvente, at en større effekt vil indtræde nu 2 år efter, hvor der til gengæld ses et mindre fald i antallet af registreringer for både hunde og katte.

Borgeroplysning

I forbindelse med lovændringen italesatte dyreværnsorganisationerne og Den Danske Dyrlægeforening behovet for midler til borgeroplysning for at opnå den bedst mulige effekt af ordningen. Imidlertid har det været op til internaterne, registrene, dyrlæger og private at formidle budskabet og skaffe ressourcerne hertil, hvilket naturligt begrænser effekten på målgruppen; dyreejere, der ikke har fået katten mærket og registreret.

Dyreværnsorganisationerne Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnet, Kattens Værn, Inges Kattehjem, DOSO samt Dyrefondet, de to danske katteregistre og Den Danske Dyrlegeforening har hvert år siden 2015 kørt kampagne i samarbejde med landets dyrlæger, der skal sikre det ansvarlige ejerskab af katte, højne velfærden blandt katte og få katteejerne til at mærke og registrere deres katte⁴. Der produceres hvert år nyt materiale til understøttelse af budskaberne.

Erfaringerne viser stor moralsk opbakning, men manglende efterlevelse af frivillighedens vej blandt katteejerne. Samtidig er der fortsat udfordringer med at placere et ansvar for de mange katte, der hverken mærkes eller registreres, og som lever deres liv som enten gårdkatte eller herreløse katte, men med lige så meget krav på god dyrevelfærd som kattene og hundene i de danske hjem.

Der opleves fortsat et stort behov for oplysning om reglernes betydning og et større fokus på det ansvarlige ejerskab af katte blandt de katteejere, som bevæger sig udenfor de typiske målgrupper af dedikerede katteejere.

Erfaringer fra andre lande

Kigger vi mod de lande, som vi normalt sammenligner os med, findes der nu flere steder lovgivning om katte, herunder krav om mærkning og registrering på tilsvarende vis, som vi kender det for hunde i Danmark.

Fx i Sverige har myndigheder, internater og Veterinærforeningen samarbejdet om lovgivning på området, som pr. 1. januar 2023 sikrer, at alle svenske katte, født fra 2008 og frem, skal mærkes og registreres i et centralt register⁵. Her skal fx killinger være registrerede, inden de fylder 4 måneder.

I Sverige er det Länsstyrelsen, der fører kontrol med reglerne om registrering af hunde og katte. Væsentligst er at få ejeren til at registrere sin kat, men forbliver katten umærket/uregistreret i Jordbruksverkets register, kan styrelsen pålægge dyreejeren en bødestraf for at opnå regelefterlevelse.

På tilsvarende vis er England, Belgien, Frankrig, Schweiz og Grækenland på banen med lovgivning, der sikrer kattens velfærd, ved at katteejere tager ansvar for kattene med mærkning og registrering.

Obligatorisk mærkning og registrering

Der er brug for politisk fokus. Dels på behovet for en grundig evaluering af lovændringen, og dels på de tendenser, som organisationerne og de danske katteregistre har observeret.

Dyreværnsorganisationerne og Den Danske Dyrlegeforening ønsker at italesætte et klart behov for regulering af reglerne på området for katte. Seneste skridt på vejen er en egentlig

---

⁴ [Kattens Uge | Den Danske Dyrlegeforening \(ddd.dk\)](#)

⁵ [Statens Jordbruksverks föreskrifter \(sharepoint.com\)](#) og [Märka och registrera katter - Jordbruksverket.se](#)

bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af katte, men også her bør ambitionerne for kattenes velfærd række højere.

Alle interessenter er derfor enige om, at der skal stilles krav om obligatorisk mærkning og registrering af katte, som det er tilfældet i flere andre europæiske lande, og som vi kender det fra reglerne for besiddere af hunde.

Kun med et regelsæt i hånden, der blandt andet omfatter krav om mærkning og registrering, kan vi løfte dyrevelfærden for de danske katte. Ved at mærke kattene får vi sikkerhed for deres tilhørsforhold og signalerer, at dyreejeren skal tage et ansvar, når vedkommende anskaffer sig en kat.

Vi stiller os gerne til rådighed for uddybende spørgsmål og et møde med departementet.

Med venlig hilsen

**DYRENES
BESKYTTELSE**

DYREVÆRNET

Den Danske
Dyrlægeforening